

СОВЕТ ШАДЧИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Молодежная, д. 18, с. Шадчи,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422145

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ШӘДЧЕ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Яшьләр ур., 18 нче йорт, Шәдче авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422145

тел.(факс): (85563) 2-52-24; e-mail: Shad.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

КАРАР

РЕШЕНИЕ

15.08.2022 ел

№ 2-17

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге
Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы «Шәдче авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәне расларга.

2. Түбәндәгеләрне үз көчен югалткан дип танырга:

-Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советының 2018 елның 17 сентябрәндәге «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә турында» 3-37 номерлы карары;

-Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советының 2019 елның 18 сентябрәндәге «Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советы 2018 елның 17 сентябрәндәге Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә турында» 3-37 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту хакында» 2-48 номерлы карары;

-Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советының 2021 елның 4 августындагы Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советының 2018 нче елның 17 нче сентябрәндә кабул ителгән «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәгә үзгәрешләр керту турында» 3-37 нчы номерлы карары;

3.Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында бастырып чыгарырга, шулай ук Мамадыш муниципаль районының <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында урнаштырырга.

4.Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлегә башлыгы В.В.Шрыковка йөкләргә.

Мамадыш муниципаль районы
Шәдче авыл жирлегә Советы рәисе,
Шәдче авыл жирлегә башлыгы

В.В.Шрыков

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Шәдче авыл җирлеге Советының
15.08. 2022 ел, № 2-17 карарына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл җирлеге депутаты статусы турында Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл җирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

1 статья. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл җирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл җирлеге Советы депутаты (алга таба – депутат) статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы «Шәдче авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырлар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл җирлеге Советына сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш эш башлаган көннән туктатыла, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы «Шәдче авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очрақларда вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән күләмдә генә сәләтле дип танылу;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат булган дип игълан ителү;

5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясенән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе граждандлығыннан яки чит ил гражданы аның нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланьрга мөмкин булган Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил граждандлығыннан чыкканда, Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы Россия Федерациясә гражданы яки чит ил гражданының чит ил граждандлығы (подданства) булганда яисә чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документы булганда;

8) сайлаучылар фикере буенча;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очрақта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрақларда.

13) Жирлек составында авыл жирлегә башлығы, жирлек Советы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.

2. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр бу нигез Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Шәдче авыл жирлегә муниципаль берәмлегенәң вәкиллекле органы сессияләре арасында барлыкка килсә - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очрақта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлегә гаризаның Жирлек Советына керү көне санала.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат аның Жирлек Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклыгына, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында аннан файдаланучы күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Жирлек Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Жирлекуставы белән билгеләнгән очраклардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлегенең формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- а) Жирлек Советы утырышларында катнашу;
- б) Жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;
- в) Жирлек Советына карауга Жирлек Советы карарлары проектларын кертү;
- г) депутат таләбе кертү;
- д) депутат мөрәжәгатен юллау;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территорияль ижтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлеген шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Жирлекуставында, Жирлек Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның Жирлек Советы утырышында катнашуы

1. Депутат Жирлек Советы утырышында шәхсән катнаша.

2. Депутатка Жирлек Советы утырышын үткәрү вакыты һәм урыны турында, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

Жирлек Совету утырышында катнаша алмаганда депутат бу хакта алдан Жирлек Советына хэбэр итэ.

3. Депутат хокуккы:

1) Жирлек Советы комиссияларенэ һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;

2) Жирлек Советында карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итэргэ;

3) Жирлек Советында төзелэ торган органнарны формалаштыру һәм Жирлек Советында сайлана торган (билгеләнэ, килештерелэ торган) вазыйфай затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергэ;

4) хокукый инициативаны гамэлгэ ашыру тәртибендэ Жирлек Советына хокукый актлары проектларын кертергэ;

5) Жирлек Советы көн тәртибенэ, тикшерелэ торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнэр һәм искәрмэлэр, карарлар проектларына һәм башка актларга төзәтмэлэр кертергэ;

6) Жирлек Советы утырышында чираттан тыш хисапны яки Жирлек Советы күзәтчелегендәге теләсэ кайсы органның яисэ вазыйфай затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнэр кертергэ;

7) Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптэ фикер алышуларда катнашырга;

8) Жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчэ, гражданның ижтимагый әһәмияткэ ия булган мөрәжәгатьләрэн игълан итэргэ;

9) үз тәкъдимнэрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмэлэр һәм аңлатмалар бирергэ;

10) Жирлек Советы утырышлары беркетмэләре эчтәлегэ белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан Жирлек Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнэр һәм искәрмэлэр Жирлек Советының тиешле комиссия тарафыннан карала һәм тикшерелэ.

8 статья. Депутатның Жирлек Советыныңдаими һәм вакытлы комиссиялэр эшендэ катнашуы

1. Депутат Жирлек Советының үзе эгъза булган комиссиялэр эшендэ шәхсән катнаша, тәкъдимнэр кертэ, карала торган мәсьәләлэр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдэ катнаша.

2. Депутат үзе эгъза булмаган комиссиялэр эшендэ катнаша, тәкъдимнэр кертэ, карала торган мәсьәләлэр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдэ катнаша ала.

9 статья. Депутатның Жирлек Советының һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтүдэ катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе кысаларында Жирлек Советының һәм аның комиссияләрейөкләмәләренүтэргэ тиеш.

2. Депутат Жирлек Советының һәм аның комиссияләре кушуы буенча муниципаль берәмлек чикләрендэ булган Жирлек Советының органнары һәм

жирле үзидарәненң вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, оешмалар тарафыннан карарларнын үтәләшен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат Жирлек Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә

10 статья. Депутат таләбе

1. Депутат Жирлек Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарынын вазыйфаи затларына, Жирлек Советы тарафыннан булдырылган яки төзелгән башка органнар житәкчеләренә, Жирлек Советы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча, депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе -депутат мөрәжәгате, ул Жирлек Советы карары белән депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Жирлек Советы утырышыда Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә итәргә ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа 10 көннән дә соңга калмыйча яки Жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма формада жавап бирергә тиеш. Жавап депутат таләбе жибәрелгән орган житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләпнең инициаторы таләптә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Таләпнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Жирлек Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органынын вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен Жирлек Советы билгеләгән вакытка кабул ителгән карарның үтәләше турында язма жавап бирүгә мәжбүр итәргә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарнын вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйлә мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә җибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәттә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать җибәрелгән вазыйфай зат тарафыннан яисә моңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәрне, шикәятләренә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләренә дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә, аларның исемлегә һәм тәртибә Җирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Җирлек Советы депутаты депутат фракциясе яки карала торган мәсьәләләр буенча уртак эшчәнлек һәм позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегә тәртибә Җирлек Советы рәгламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфай

затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат Жирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәэмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Жирлек Советы депутатның сайлау округында башкарылган эше, Жирлек Советы, аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләрен үтәве турындагы мәгълүматын тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутатка законнарны, муниципаль берәмлекләренң вәкилләклә органнары эш тәжрибәсен, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул ителүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Жирлек Советы жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфай затлары тарафыннан чираттан тыш кабул ителү хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле, закон тарафыннан сер буларак сакланмый торган мәгълүмат алу хокукына ия.

17 статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәү;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) даими нигездә, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданның, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренң, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирү;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тоту;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәү;

7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-

ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәү;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;

9) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләргә саклау, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйләп рәвештә аңа билгеле булган белешмәләргә таратмау;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләргә турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләргә турында белешмәләр тапшыру.

2. Депутат үзенең федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйләп чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокуклы түгел:

1) шәхсэн яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгыльләнәргә;

2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәясәи партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләргә ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) түләүсез нигездә катнашу;

б) Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә түләүсез нигездә коммерцияле булмаган оешма белән (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында яки съездда (конференция) катнашудан тыш) идарә итүдә катнашу;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) идарә органнарында һәм гамәлгә куючысы (акционеры) муниципаль берәмлек булган оешманың ревизия комиссиясе алдында түләүсез нигездә муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрән яклау;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансланырга тиеш түгел;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмагандарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары һәмаларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турында эш буенчаяклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очраklarыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Жирлек Советыутырышларында билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрән үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә керә торган башка депутатлар, вазыйфай затлар һәм гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә;

3) депутат вәкаләтләрән үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларныдепутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда кулланмаска һәм таратмаска, әгәр бу мәгълүматлар дәүләт, хезмәт, коммерция серен, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итсәләр;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар эшчәнлегенә, вазыйфай затларга, муниципаль хезмәткәрләргә һәм гражданныргайогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, эшләр, шулай ук аның абруена яисә Жирлек Советына зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән тыелырга;

6) вазыйфаларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликттына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән расланган тәртиптә 1) Жирлек Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;

7) 1) Жирлек Советы билгеләнгән гавами чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Жирлек Советы кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Жирлек Советы уставы, Жирлек Советы муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу очрактарында, шулай ук аларның торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элементлар чараларын тикшергәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикере, тавыш биргәндә белдерелгән позициясе өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләре өчен жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки федераль закон белән каралган башка хокук бозу очрактарына кагылмый.